

Prima instanță - Judecătoria Criuleni, sediul Central (jud. : R. Țurcan)

Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : N. Budăi, I. Muruianu, I. Cimpoi)

ÎN CHEIERE

4 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Bric”, reprezentată de avocatul Rusu Eugeniu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată ”Lucoris-E” împotriva Societății cu Răspundere Limitată ”Bric” și Valeriu Gheorghiuță cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Bric”, admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Lucoris-E”, casată hotărârea din 7 noiembrie 2018 a Judecătoria Criuleni, sediul Central și pronunțată o hotărâre nouă,

c o n s t a t ă :

La 15 februarie 2018, Societatea cu Răspundere Limitată ”Lucoris-E” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată ”Bric” și Valeriu Gheorghiuță ulterior concretizată solicitând încasarea în mod solidar din contul Societății cu Răspundere Limitată ”Bric” și Valeriu Gheorghiuță a sumei de 124 080 lei cu titlu de datorie, 135 360 lei cu titlu de penalitate, 7783,20 lei cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat și suma de 4 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea cererii de chemare în judecată a menționat că, la 9 aprilie 2015, între Societatea cu Răspundere Limitată ”Lucoris-E” și Societatea cu Răspundere Limitată ”Bric” a fost încheiat contractul nr.9 de arendă a terenurilor agricole cu suprafața de 537 ha, situate în satul Onițcani, raionul Criuleni.

Potrivit contractului, arendatorul Societatea cu Răspundere Limitată ”Lucoris-E” a transmis terenul agricol, iar Societatea cu Răspundere Limitată ”Bric” a primit terenul pe un termen de 3 ani, urmând să achite prețul contractului de 225 600 kg grâu până la 25 august, 37 600 kg floarea soarelui până la 1 octombrie, 37 600 kg porumb până la 1 noiembrie și 37 600 kg cartofi până la 1 octombrie, a fiecărui an.

În scopul asigurării obligațiilor contractuale, părțile prin pct. 2.7 al

contractului, au stabilit că achitarea plăților este garantată de către administratorul întreprinderii, Valeriu Gheorghită, în calitate de fidejutor, care este obligat solidar cu arendașul Societatea cu Răspundere Limitată "Bric" față de arendatorul Societatea cu Răspundere Limitată "Lucoris-E".

Reclamantul a reiterat că, potrivit actului de verificare din 31 ianuarie 2018, Societatea cu Răspundere Limitată "Bric" are o datorie în mărime de 124 080 lei față de Societatea cu Răspundere Limitată "Lucoris-E" pentru stingerea obligațiilor pentru anul 2017, conform contractului nr. 47 din 9 aprilie 2015, pentru achitarea produsului cartof, ce urma să fie achitat până la 1 octombrie 2017, obligație neexecutată până în prezent.

Prin pct.2.5 din contractul de arendă, părțile au stabilit că, în caz dacă arendașul nu achită plata pentru arendă în termenii stabiliți în pct. 2.3 din contract, acesta va plăti o penalitate de 0,1 % din plata totală anuală pentru fiecare zi de întârziere, arendatorul având dreptul de a recolta culturile rămase în favoarea sa.

În temeiul pct. 2.4 din contract, dățile scadente pentru stingerea obligațiilor în modul prevăzut de pct. 2.3 al contractului, sunt: 25 august 2017 pentru grâu, 1 octombrie 2017 pentru floarea soarelui și cartofi, 1 noiembrie 2017 pentru porumb, însă până în prezent, obligațiile asumate în contractul indicat nu au fost stinse integral, suma restantă pentru anul 2017 fiind în mărime de 124080 lei.

Societatea cu Răspundere Limitată "Bric" nu a respectat termenul de achitare nici pentru grâu, care urma să fie achitat până la data de 19 august 2017 în sumă de 564000 lei.

Potrivit acordului din 14 august 2017 prin părțile au stabilit achitarea produsului agricol grâu în lei, urmând ca în termen de 5 zile să achite suma de 564000 lei, până la data de 19 august 2017. Însă, obligația a fost stinsă în mod integral la data de 29 august 2017, potrivit actului de verificare pentru anul 2017, din care rezultă că achitățile au fost efectuate în felul următor: 100000 lei la 17 august 2017, 100000 lei la 22 august 2017 și 364000 lei la 29 august 2017.

Produsele agricole floarea soarelui și cartofi urmau să fie achitate până la 1 octombrie 2017, însă Societatea cu Răspundere Limitată "Bric" la fel nu și-a onorat obligațiile contractuale, potrivit facturilor din 21 noiembrie 2017 și 31 noiembrie 2017, acesta a făcut achitățile peste termen doar pentru floarea soarelui, însă pentru cartofi nu și-a onorat obligațiile, echivalentul în lei a produsului agricol cartofi fiind în mărime de 124 080 lei.

Pentru produsul agricol porumb, plata a fost făcută cu întârziere, abia la 20 noiembrie 2017, deși trebuia făcută la 1 noiembrie 2017. A solicitat Societății cu Răspundere Limitată "Bric" plata datoriei atât prin intermediul telefonului, cât și prin notificarea din 6 februarie 2018, care a fost recepționată de destinatar la 7 februarie 2018.

Prin pct. 2.5 din contract, Societatea cu Răspundere Limitată "Bric" s-a obligat că în caz de neexecutare a obligațiilor contractuale, să achite o penalitate în mărime de 0,1 % din valoarea totală anuală ce constituie suma de 752000 lei.

Prin hotărârea din 7 noiembrie 2018 Judecătoria Criuleni, sediul Central, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată "Lucoris-E".

S-a încasat în mod solidar din contul Societății cu Răspundere Limitată "Bric" și Valeriu Gheorghită în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată "Lucoris-E"

penalitatea în sumă de 22334,40 lei și cheltuielile de judecată privind achitarea taxei de stat proporțional părții admise din pretenții, în sumă de 4392,43 lei, iar în total suma de 26726,83 lei. În rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

La 15 noiembrie 2018 Societatea cu Răspundere Limitată "Bric" a depus o cerere privind emiterea unei hotărâri suplimentare, prin care a solicitat soluționarea chestiunii privind repartizarea cheltuielilor de judecată între părți, cu obligarea reclamantului Societatea cu Răspundere Limitată "Lucoris-E" să compenseze Societății cu Răspundere Limitată "Bric" suma de 3340 lei pentru serviciile de asistență juridică suportate de ultimul, ceea ce constituie 83,5 % din pretențiile reclamantului respinse de instanța de judecată.

Prin hotărârea suplimentară din 14 decembrie 2018, a Judecătoriei Criuleni, sediul Central s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea Societății cu Răspundere Limitată "Bric" cu privire la emiterea unei hotărâri suplimentare.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe la 12 noiembrie 2018, avocatul Nicolae Haidarlî acționând în interesele Societății cu Răspundere Limitată "Lucoris-E" a declarat apel împotriva hotărârii din 7 noiembrie 2018, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 7 noiembrie 2018 și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de avocatul Eugeniu Rusu în interesele Societății cu Răspundere Limitată "Bric" împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 7 noiembrie 2018 și a hotărârii suplimentare a Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 14 decembrie 2018.

S-a admis cererea de apel depusă de avocatul Nicolae Haidarlî în interesele Societății cu Răspundere Limitată "Lucoris-E".

S-a casat hotărârea din 7 noiembrie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, și s-a emis o nouă hotărâre prin care:

S-a admis parțial cererea de chemare depusă de Societatea cu Răspundere Limitată "Lucoris-E".

S-a încasat în mod solidar din contul Societății cu Răspundere Limitată "Bric" și Valeriu Gheorghiuță în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată "Lucoris-E" suma de 124080 de lei cu titlu de datorie contractuală, sumă care a fost achitată pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond și în această parte hotărârea nu urmează a fi executată.

S-a admis cererea Societății cu Răspundere Limitată "Bric" cu privire la aplicarea art.630 Cod civil și s-a redus clauza penală în cuantum de 135 360 lei pentru 180 zile în temeiul art.630 până la 70000 de lei.

S-a încasat în mod solidar din contul Societății cu Răspundere Limitată "Bric" și Valeriu Gheorghiuță în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată "Lucoris-E" penalitatea în mărime de 70 000 de lei, în rest pretenția s-a respins.

S-a încasat în mod solidar din Societății cu Răspundere Limitată "Bric" și Valeriu Gheorghiuță în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată "Lucoris-E" suma de 5822,40 lei cu titlu de taxă de stat achitată pentru examinarea cauzei în instanțe de fond, proporțional pretențiilor admise din acțiune și suma de 2543 lei achitată cu titlu de taxă pentru examinarea cauzei în instanța de apel.

S-a respins pretenția Societății cu Răspundere Limitată "Lucoris-E" cu privire

la încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată ”Bric” și Valeriu Gheorghiu a cheltuielilor de asistență juridică, ca fiind neîntemeiată.

S-a menținut hotărârea suplimentară a Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 14 decembrie 2018.

Pentru a decide astfel, instanța a constatat că, potrivit ordinului de plată 84 din 20 iunie 2018, prin intermediul executorului judecătoresc Societatea cu Răspundere Limitată ”Bric” a achitat datoria existentă față de Societatea cu Răspundere Limitată ”Lucoris-E” în mărime de 124080 lei.

În circumstanțele date instanța a considerat necesar de a încasa în mod solidar din contul Societății cu Răspundere Limitată ”Bric” și Valeriu Gheorghiu în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată ”Lucoris-E” datoria în mărime de 124080 lei, însă în această parte hotărârea să nu fie pusă în executare, deoarece datoria a fost stinsă pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond.

Cu referire la pretenția privind încasarea penalității, instanța a conchis că, suma de 135360 lei, solicitată cu titlu de penalitate, calculată pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0,1 % din plata totală anuală, pentru o perioadă de 180 zile, este disproporționat de mare în raport cu prejudiciul real suportat de către creditor. Astfel, prin prisma prevederile art.630 alin. (1) Cod civil a redus penalitatea pînă la suma de 70000 lei, ținând cont de durata neexecutării obligației de bază, de procentul excesiv de înalt al clauzei penale, respectiv și de proporționalitatea dintre clauza penală și prejudiciu.

Cu referire la cererea de apel Societății cu Răspundere Limitată ”Bric” instanța a constatat că argumentul apelantului precum că acesta a stins obligația sa de plată a datoriei la 7 martie 2018 și nu la 20 iunie 2018, este neîntemeiat, dat fiind faptul că potrivit ordinului de plată nr.84 Societatea cu Răspundere Limitată ”Lucoris-E” și-a realizat dreptul său de a primi plata arendei în temeiul contractului nr. 47 din 9 aprilie 2015, abia la 20 iunie 2018.

Faptul reținerii sumei de bani pe contul executorului judecătoresc Adrian Plamadeala de la 7 martie 2018 până la 19 iunie 2018, nu poate fi imputat creditorului deoarece debitorul fiind interesat în stingerea datoriei sale și cunoscând despre desfășurarea procesului judiciar în care se pretinde încasarea penalității pentru neexecutarea obligației din contul său, urma să depună toată diligența și să verifice transferarea sumei de bani de pe contul executorului judecătoresc la contul creditorului.

La 11 iunie 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Bric”, reprezentată de avocatul Rusu Eugeniu a declarat recurs împotriva deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 7 noiembrie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor menționate și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată ”Lucoris-E”.

În motivare a indicat că, prin soluția emisă de instanța de apel, Societatea cu Răspundere Limitată „Bric” a fost trasă al răspundere pentru acțiunile ilegale ale executorului judecătoresc, fără vinovăție și fără careva temei legal.

Din materialele dosarului, instanța urma să constate că datoria în mărime de 124 080 lei a fost stinsă la data de 7 martie 2018 și nicidecum la 19 iunie 2018, or, Societatea cu Răspundere Limitată „Bric”, nu este responsabilă pentru acțiunile

ilegale ale executorului judecătoresc, care a reținut plata pentru sine și nu transferat-o imediat pe contul reclamantului.

Respectiv, recurentul consideră că nu poate fi obligat la plata penalității din cauza iresponsabilității executorului judecătoresc, iar examinând cauza instanțele investite cu judecarea fondului erau obligate să aplice prevederile art.624 alin (5) din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019).

Recurentul a indicat că, instanța de apel nu a indicat care este perioada de 180 de zile pentru a calcula penalitatea de întârziere, astfel că decizia nu dă un răspuns concret la acest argument, iar nemotivarea încalcă dreptul la un proces echitabil.

În drept recurentul și-a întemeiat cerere de recurs prin prisma art.432, alin.(2) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă care statuează că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Prin referința depusă la 26 iulie 2019 Societatea cu Răspundere Limitată ”Lucoris-E” a invocat că recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Bric”, reprezentată de avocatul Rusu Eugeniu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. În cererea de recurs recurentul a indicat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, însă nu a specificat prin ce s-a manifestat aplicarea eronată. A pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 28 martie 2019.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit scrisorii de ieșire, instanța de apel a expediat participanților la proces, copia deciziei motivate la 8 mai 2019, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei, la materialele cauzei lipsesc.

Cererea de recurs a fost declarată la 11 iunie 2019, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile

prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Societatea cu

Răspundere Limitată „Bric”, reprezentată de avocatul Rusu Eugeniu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Societatea cu Răspundere Limitată „Bric”, reprezentată de avocatul Rusu Eugeniu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nina Vascan

Dumitru Mardari